



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 600/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]

[REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Adamom Batunom, Obchodná ulica 39, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 52 C 76/2006, a takto

rozhodol:

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. augusta 2015 elektronicky doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]

(ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Adamom Batunom, Obchodná ulica 39, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 52 C 76/2006 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti ústavný súd zistil, že v napadnutom konaní sa navrhovateľka návrhom doručeným okresnému súdu 22. marca 2006 domáhala proti sťažovateľke v právnom postavení odporkyne určenia, že skončenie pracovného pomeru sťažovateľkou ako jej zamestnávateľkou na základe výpovede z 26. októbra 2005 podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce je neplatné. Navrhovateľka sa zároveň domáhala nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru. Sťažovateľka namieta, že návrh z 22. marca 2006 jej bol doručený na vyjadrenie až 14. júna 2006. Dňa 23. marca 2007 okresný súd vydal rozsudok č. k. 52 C 76/2006-355, ktorým návrh zamietol a sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal (výrok I), vzájomný návrh sťažovateľky zamietol a navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Okresný súd zároveň výrokom II označeného rozsudku zaviazal sťažovateľku zaplatiť štátu súdny poplatok za vzájomný návrh v sume 3 000 Sk a konanie v časti o zaplatenie náhrady mzdy v sume priemerného mesačného zárobku od 17. januára 2006 do 19. januára 2006 zastavil (ďalej len „rozsudok z 23. marca 2007“). Na základe odvolania Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením

č. k. 2 Co 264/2007-381 z 11. júla 2008 rozsudok okresného súdu z 23. marca 2007 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým uvádza, že *„následne sa uskutočnilo celkovo ďalších päť súdnych pojednávaní... a dňa 27. 1. 2010 bol vydaný v poradí druhý rozsudok okresného súdu, č. k. 52 C/76/2006-545, ktorým bol návrh navrhovateľky opäť zamietnutý. Aj proti tomuto rozhodnutiu bolo podané odvolanie, až 10. 6. 2010 však okresný súd odovzdal Krajskému súdu v Bratislave príslušný spis na prerokovanie a aj Krajský súd v Bratislave opäť pozdržal konanie, keď o odvolaní proti rozsudku rozhodol až 6. 9. 2011. Krajský súd svojím rozhodnutím rozsudok okresného súdu druhýkrát zrušil a vrátil vec znovu na prerokovanie okresnému súdu. Z toho jasne vyplýva, že okresný súd svojím nedostatočným vedením konania a chybným rozhodovaním spôsobil od začiatku prietahy v konaní, lebo bolo opakovane nutné jeho rozhodnutie zrušiť a pokračovať v konaní.“*

Následne okresný súd medzitýmnym rozsudkom č. k. 52 C 76/2006-712 zo 16. marca 2012 určil, že výpoveď z 26. októbra 2005 daná navrhovateľke je neplatná, a zároveň rozhodol, že o mzdových nárokoch navrhovateľky a o trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozsudku (ďalej len „rozsudok zo 16. marca 2012“). Krajský súd na základe odvolania rozsudok okresného súdu zo 16. marca 2012 rozsudkom č. k. 14 Co 318/2012-771 z 19. marca 2013 potvrdil a zároveň určil, že o náhrade trov konania rozhodne okresný súd v konečnom rozhodnutí vo veci. Okresný súd konečným rozsudkom č. k. 52 C 76/2006-1028 z 30. októbra 2013 o veci rozhodol tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 17 001,20 € a úroky z omeškania a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 659,84 € a vo zvyšku návrh navrhovateľky na náhradu mzdy zamietol a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok v sume 1 119,50 € (ďalej len „konečný rozsudok z 30. októbra 2013“).

Krajský súd na základe odvolania konečný rozsudok okresného súdu z 30. októbra 2013 rozsudkom č. k. 14 Co 138/2014-1136 z 23. júna 2015 vo výroku, ktorým navrhovateľke priznal náhradu mzdy za obdobie od 15. apríla 2013 do 6. augusta 2013

a v časti úrokov z omeškania z celého priznaného nároku, potvrdil a v zamietajúcej časti rozsudok okresného súdu zmenil tak, že sťažovateľku zaviazal povinnosťou zaplatiť navrhovateľke náhradu mzdy v sume 34 707,40 € a úroky z omeškania a vo zvyšku zamietajúci výrok rozsudku okresného súdu z 30. októbra 2013 potvrdil, pričom zároveň výrok o uložení povinnosti sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok zrušil a v tejto časti vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 23. júna 2015“).

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza:

„V uvedenom prípade nebolo právo sťažovateľa podľa jeho názoru porušené len neodôvodnenou, nedostatočne rýchlou činnosťou okresného súdu, ale zbytočné prietahy v súdnom konaní sú zapríčinené aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedlo efektívne k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa..., tiež nesprávnou organizáciou práce a chybným rozhodovaním, ktoré potvrdil Krajský súd v Bratislave. Tak sa okresný súd dopustil zbytočného prietahu, ktorý má povahu porušenia práva zaručeného nielen čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

... k vydaniu právoplatného súdneho rozhodnutia došlo až v roku 2015. Sťažovateľ uvádza, že jeho správanie bolo po celý čas konania aktívne a súčinné a neprispelo žiadnym spôsobom a ani v žiadnom rozsahu k doterajšej dĺžke súdneho konania...

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 14Co/138/2014-1136 zo dňa 23. 6. 2015, bol v písomnom vyhotovení doručený právnomu zástupcovi sťažovateľa dňa 29. 6. 2015. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti postupu okresného súdu preto uplynie dňa 29. 8. 2015.“

V rámci sťažnosti sa sťažovateľka domáha aj priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 4 000 €, čo odôvodňuje takto: *„... pracovnoprávny spor je mimoriadnej citlivej povahy, lebo stav právnej neistoty závažným spôsobom ovplyvňuje život účastníkov takého sporu. Aj sťažovateľ ako zamestnávateľ v spore o platnosť výpovede bol dlhým konaním nepriaznivo ovplyvnený, keďže musel držať pracovnú pozíciu pre*

navrhovateľku, bol v neistote, akú veľkú sumu bude povinný uhradiť a aký to bude mať dopad na jeho podnikanie...“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prieťahy Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 52 C/76/2006 porušené bolo.

2. Okresný súd Bratislava II je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 4.000,- eur (slovom: štyritisíc eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka - zastúpená advokátom, sa v petite sťažnosti domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným

právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, a to aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj ustálený právny názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ju zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa sťažovatelia domáhajú ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do ústavou chránenej sféry sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto ak je zřejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom v namietanom konaní nemôže dochádzať, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

V posudzovanej veci v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (28. augusta 2015) okresný súd v napadnutom konaní už nemohol porušovať základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže v tom čase už o návrhu navrhovateľky rozhodol konečným rozsudkom z 30. októbra 2013. Navyše, z dôvodu

odvolania podaného sťažovateľkou proti tomuto rozsudku okresného súdu sa spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie nachádzal v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu na krajskom súde, ktorý o odvolaní proti konečnému rozsudku okresného súdu z 30. októbra 2013 rozhodol rozsudkom z 23. júna 2015.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že okresný súd v čase podania ústavnej sťažnosti nemohol vykonávať žiadne úkony smerujúce k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky, keďže v tomto čase už bol vyhlásený konečný rozsudok a navyše spis sa už nenachádzal v dispozičnej sfére okresného súdu, pretože bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku, ktorý v čase podania sťažnosti ústavnému súdu dokonca rozhodol v merite veci rozsudkom z 23. júna 2015.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (m. m. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 24/06) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2015